

یادداشت علمی

گزارش *Cirrospilus variegatus* (Hym.: Eulophidae)، زنبور پارازیتوئید

مگس‌های مینوز در ایران

شهرام حسامی^۱، زویا یفرمووا^۲ و سلمی سید ابراهیمی^۱

۱- گروه گیاهپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شیراز، صندوق پستی ۱۳۳۴-۷۱۴۷۵، ۲- گروه جانورشناسی دانشگاه ایالتی اولیانوسسک، لیننا، روسیه.

Report of *Cirrospilus variegatus* (Hym.: Eulophidae), parasitoid of dipterous leafminers from IranS. Hesami¹, Z. Yefremova² and S. Seyedebrahimi¹

1. Department of Plant Protection, Islamic Azad University, Shiraz Branch, Shiraz, Iran, e-mail: hesami@mail.iaushiraz.ac.ir, 2. Department of Zoology, Ulyanovsk State Pedagogical University, Lenina, Russia.

Abstract

During the study of parasitoids of leafminer flies, some parasitoid wasps belonging to the family Eulophidae, including *Cirrospilus variegatus* (Masi), *Diglyphus isaea* (Walker) and *Hemiptarsenus zilahisebessi* Erdős were collected and identified, of which *C. variegatus* is a new report for Iran. The latter species was reared from *Liriomyza sativa* Blanchard (Diptera: Agromyzidae) on cucumber in the glasshouses of Varamin, Tehran in April 2003, as well as an unidentified leaf miner fly from the same family on *Tanacetum* sp. in Shiraz in June 2004.

در بررسی پارازیتوئیدهای مگس‌های مینوز (Dipt.: Agromyzidae)، تعدادی زنبور

پارازیتوئید از خانواده‌ی Eulophidae شامل *Cirrospilus variegatus* (Masi)، *Diglyphus isaea*

(Walker) و *Hemiptarsenus zilahisebessi* Erdős جمع‌آوری گردید که گونه‌ی اول به عنوان

گزارش جدید برای فون حشرات ایران به شرح زیر معرفی می‌گردد:

***Cirrospilus variegatus* (Masi)**Syn.: *Atoposoma variegatum* Masi*Cirrospilus variegatus* (Masi)*Zagrammosoma variegatus* (Masi)

خصوصیات کلیدی: فرق سر در بین چشم‌های مرکب برجسته و گنبدی شکل؛ فونیکول

شاخک ۲ بندی، گرز ۳ بندی، عرض بندهای فونیکول بیشتر از طول آنها. بدن زرد رنگ با

نوارهای طولی تیره. دورسلوم (Dorsellum) (بخش مرکزی پشت سینه‌ی سوم در زنبورها)

بزرگ و مثلثی، بزرگتر از پروپودئوم؛ سینه‌ی اول کشیده و $1/5$ برابر میان سپر (Mesoscutum)، نوتالی (Notauli) کامل و به حاشیه‌ی عقبی میان سپر می‌رسد؛ ساقه (Petiole) نامشخص. بال جلو دارای لکه‌ی تیره در منطقه‌ی استیگما، رگ پست مارژینال کمی بزرگتر از رگ استیگمال ($1/25$ برابر).

میزبان: این گونه از گلخانه‌های کشت خیار درختی منطقه‌ی ورامین (تهران) از روی مگس مینوز سبزی و صیفی، (*Liriomyza sativa* Blanchard (Dip.: Agromyzidae) در خرداد ماه ۱۳۸۲ توسط قهاری و از روی یک گونه مگس مینوز شناسایی نشده، روی گل مینا (*Tanacetum* sp.) در شیراز در تیرماه ۱۳۸۳ توسط حسامی جمع‌آوری گردید.

این گونه از زیر خانواده‌ی Eulophinae و قبیله‌ی Cirrospilini بوده و دارای پراکنش جهانی است. لاروهای این گونه به صورت پارازیتوئید خارجی از گونه‌های متعددی از بال‌پولکداران مینوز شامل خانواده‌های Bucculatricidae, Gracillariidae, Heliozelidae, Lyonetiidae و Nepticulidae و خانواده‌های Agromyzidae و Tephritidae از دوبالان گزارش شده است (Zhu et al., 2002; Noyes, 2003).

زنبورهای پارازیتوئید فوق توسط نگارنده دوم شناسایی شد. نمونه‌ها در موزه‌ی ملی تاریخ طبیعی لیدن (Leiden) هلند، موزه‌ی هایک میرزایانس مؤسسه‌ی تحقیقات آفات و بیماری‌های گیاهی و بخش گیاه‌پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز نگهداری می‌شوند.

منابع

- Noyes, J. S. (2003) Universal Chalcidoidea database, world wide web electronic publication. Available on: www.nhm.ac.uk/entomology/chalcidoids/index.html (accessed 5 July 2005).
- Zhu, C. D., LaSalle, J. & Huang, D. W. (2002) A study of Chinese *Cirrospilus* Westwood (Hymenoptera: Eulophidae). *Zoological Studies* 41(1), 23-46.